

Izrael és a palesztinok

N. Rózsa Erzsébet

MEBT előadás, 2023. október 30.

Nemzetek Háza

Hol kezdődött?

- Az ókorban
  - A filiszteusok > Filasztin = Palesztina
  - A zsidók > „szétszórattatás”: askenázi, szefárdi, mizrahi
- 7. sz. az arabok
- (11-13. század kereszteshadjáratok)
- 15. század Oszmán-Török Birodalom
- 18-19. század Európában – nacionalizmusok
  - Cionizmus – baloldali zsidó nacionalizmus – Theodor Herzl: A zsidó állam – az ősapák földjén
- Az első világháború után a Népszövetség ernyője alatt

Az első világháború után a Népszövetség ernyője alatt és azóta

- A zsidók bevándorlása:
  - A cionizmus hatására
  - A két vh között a zsidóüldözés, majd a holocaust hatására
  - A 2. vh után
  - A SZU felbomlása után
- Ma kb a világ zsidóságának a fele, DE nincs/kevés utánpótlás

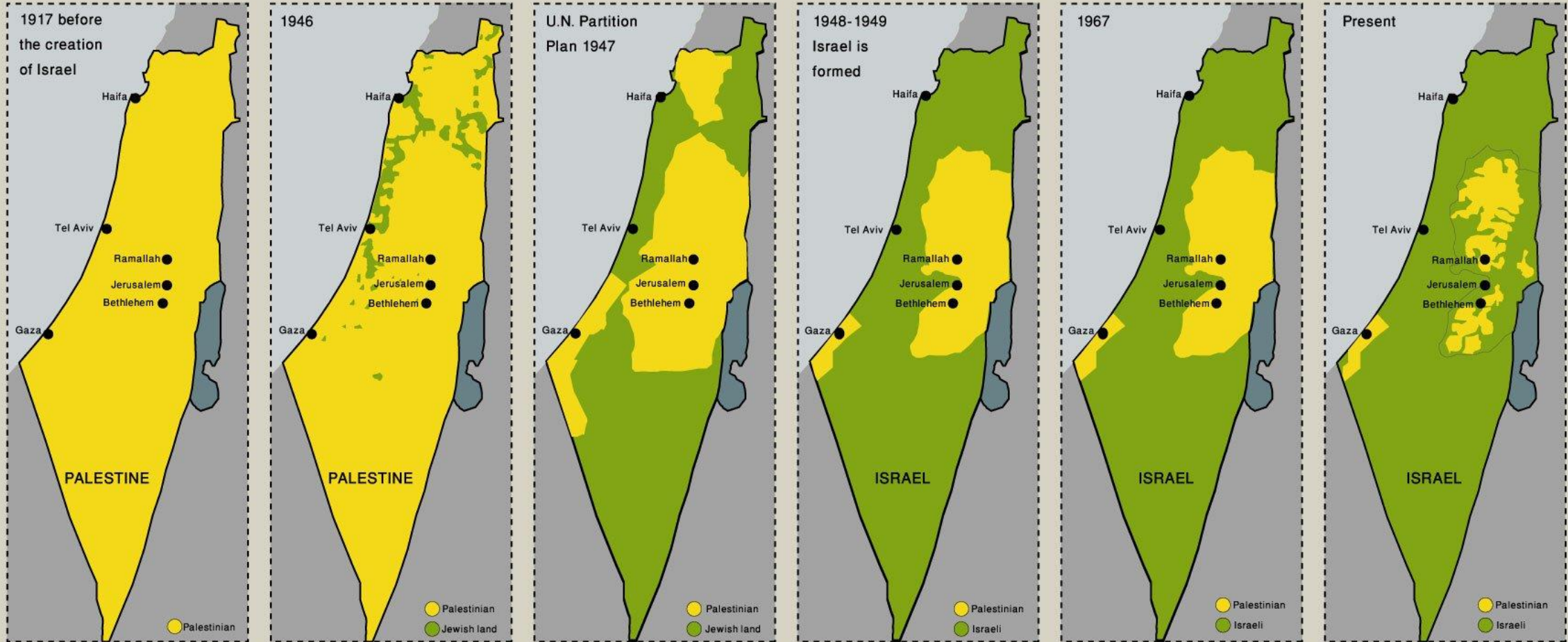

Arab/palesztin és zsidó/izraeli

- „palesztinai zsidók és palesztinai arabok”
- Mára palesztinok és izraeliek
  - 1948-49 – a kérdés: megmarad-e Izrael?
    - Izrael Állam nemzetközi jogilag elismert határai
  - 1967 – a kérdés: milyen határok között?
    - Szíriától a Golán fennsíkot, Transzjordániától Kelet-Jeruzsálemet és Ciszjordániát (West Bank), Egyiptomtól a Gázai-övezetet és a Sínai-félszigetet > 1967-es tűzszüneti vonalak
  - 1973 – jom kippuri háború
  - 1979. egyiptomi-izraeli béke
    - A Sínai vissza Egyiptomnak
  - 1991-1994. arab-izraeli békefolyamat
    - 1993. Osloi megállapodás – korlátozott önkormányzatiság a megszállt területek palesztinjainak + **2 államos megoldás terve**
    - 1994. jordániai-egyiptomi béke

LOSS OF LAND

The Palestinian-Israeli conflict has dragged on for more than 115 years, where both claim historic and religious ties to the land. The geopolitical disputed area stretches over a 100,000 square-miles landscape, sitting between the Mediterranean Sea and the Jordan River with an unresolved conclusion and far-reaching implications. Over the period of the conflict, Israel's share of land has gradually expanded.

1897

The World Zionist Organization Founded by Theodor Herzl in Basle during 1897; the Basle Program stated: "Zionism seeks to establish a home for the Jewish people in Palestine, secured under public law."

1917

Under the Balfour Declaration, United Kingdom's Foreign Secretary Arthur James Balfour approves the establishment of a national home for Jews in Palestine.

1946

The illustrated map demonstrates that more than 90 percent of the land belongs to Palestinians.

During this period, Jewish settlers had paid for most of the land they occupied.

1947

U.N. Partition Plan: The U.N. General Assembly initiates a plan to separate western Palestine into two states. While the Jewish leader accepts, the Palestinian leaders reject the plan, resulting in uprisings.

1948-1949

Arab-Israeli War: The Jewish community declares itself independent in the new state of Israel.

Neighboring Arab states then intervened militarily, precipitating the first Arab-Israeli war.

The war left historic Palestine divided into three parts. The 1949 armistice gave Israel control over 77 percent of the territory.

1956

Suez Crisis

1967

The Six-Day War involves Israel fighting against three Arab states (Egypt, Jordan and Syria). It results in Israel claiming control over Gaza and the strategic Sinai peninsula from Egypt, the West Bank from Jordan, the Golan Heights from Syria and East Jerusalem.

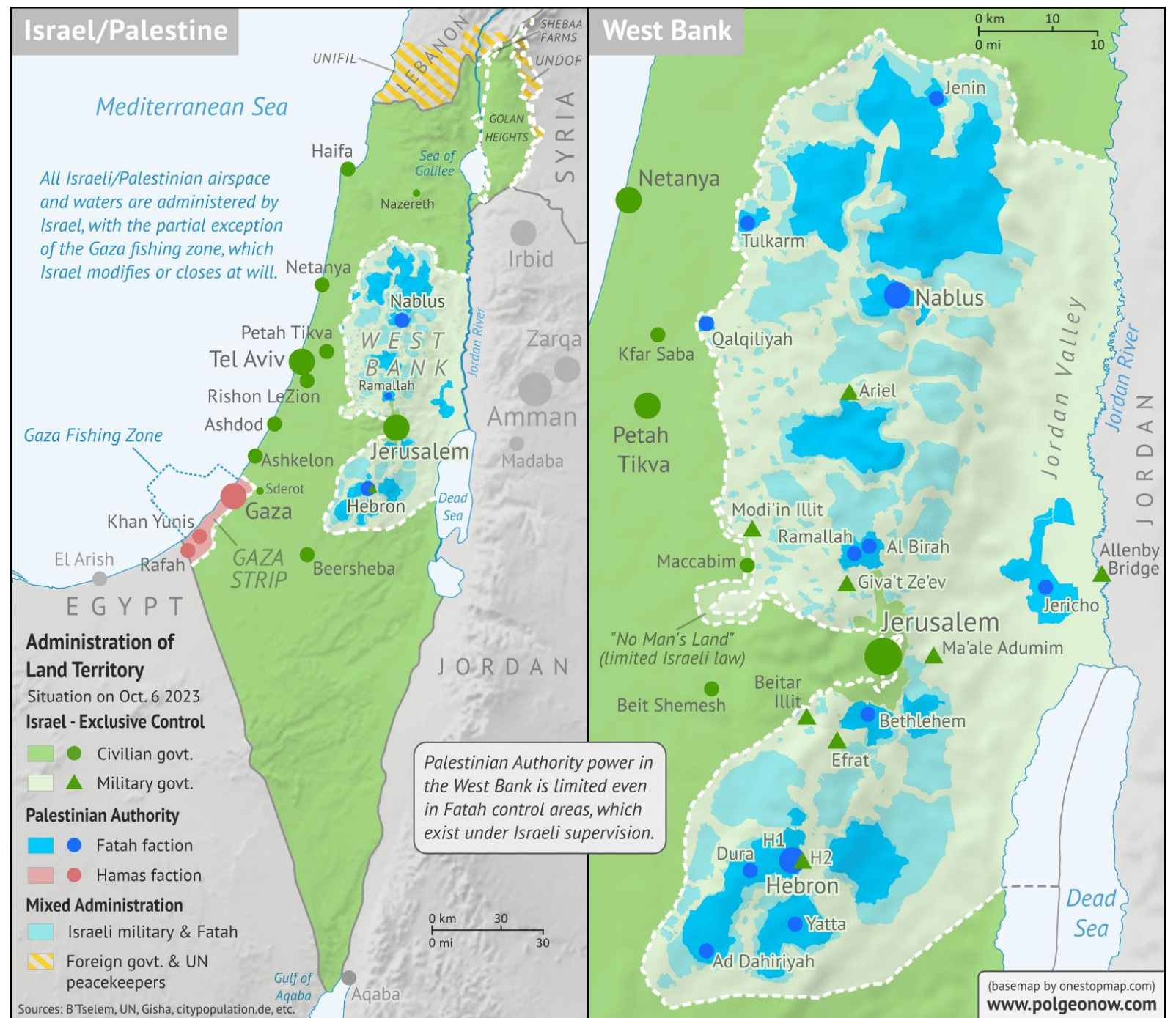
Present (2012)

Gaza Expulsion Plan: As part of unilateral disengagement initiative, Israeli defense forces leave the Gaza Strip and four settlements in the northern West Bank.

Israel launches a massive air campaign on Gaza, with the declared goal of deterring Hamas.

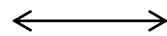
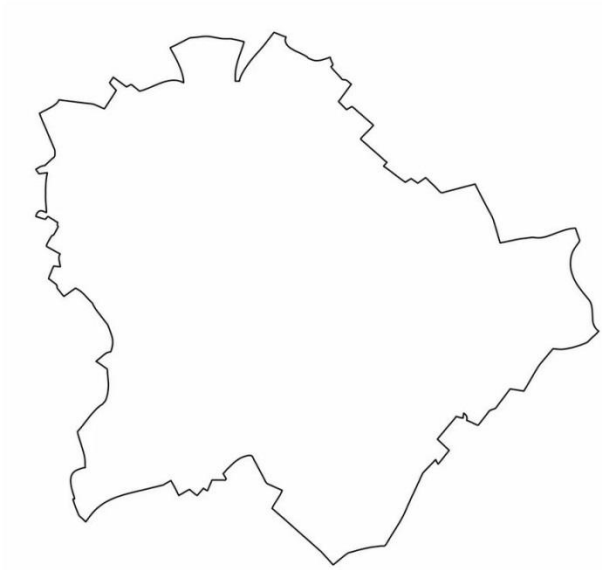
Palestinians submit a proposal for membership and statehood to the U.N.

Palesztin területek

Mekkora is a Gázai-övezet?

525 km²

• 10 km

41 km hosszú; 6-12 km széles;
terület 365 km²

Oslo után a palesztinok

- 2006. január – parlamenti választások (Kelet-Jeruzsálem, Ciszjordánia, a Gázai-övezet)
- 2007-ben szakítás:
  - Ciszjordánia – Palesztin Nemzeti Hatóság – Jasszer Arafat > Mahmúd Abbász
  - Gázai-övezet – Hamász – politikai és katonai szárny/ellentétek a vezetésben
  - Kelet-Jeruzsálem < „Izrael egy és oszthatatlan örökös fővárosa”
- Eddig 5-6 egységkormány-próbálkozás
- Újabb választások mindig elhalasztva (mind izraeli, mind palesztin okokból)
- A palesztinok státusza
  - Izrael – „izraeli arabok” – izraeli állampolgárok (2,1 millió = 21%)
  - Kelet-Jeruzsálem – tartózkodási engedély (kb. félmillió?)
  - Ciszjordánia – megszállt terület – nincs állampolgárság (kb. 3 millió)
  - Gázai-övezet – 2005-ben telepések és hadsereg ki, DE földön-vízen-levegőben határőrizetet Izrael végzi (2,3 millió)

2022-ben a zsidók és arabok aránya kiegyenlítődt

Year and Projection	Jews (a)	Non-Jewish Fringe (b)	Total Enlarged Jewish (c)=(a)+(b)	Israel Arabs (d)	Total Israel (e)=(c)+(d)	West Bank (f)	Gaza (g)	Total Palestinian Territories (h)=(f)+(g)	Total Palestinians (i)=(d)+(h)	Grand Total (j)=(e)+(i)
2000										
High	5,000	201	5,201	1,185	6,386	1,878	1,147	3,024	4,209	9,410
Medium	4,969	199	5,168	1,178	6,346	1,845	1,128	2,973	4,151	9,319
Low	4,938	197	5,135	1,171	6,306	1,703	993	2,696	3,867	9,002
2010										
High	5,784	281	6,065	1,574	7,639	2,676	1,776	4,452	6,026	12,091
Medium	5,689	291	5,980	1,555	7,535	2,518	1,645	4,163	5,718	11,698
Low	5,574	236	5,810	1,535	7,346	2,049	1,191	3,240	4,775	10,586
2020										
High	6,521	381	6,902	2,092	8,994	3,789	2,782	6,570	8,662	15,564
Medium	6,368	329	6,697	1,976	8,673	3,338	2,342	5,680	7,656	14,353
Low	6,057	239	6,296	1,855	8,151	2,492	1,483	3,975	5,830	12,126
2050										
High	9,741	650	10,391	4,419	14,810	10,826	10,829	21,655	26,074	36,465
Medium	8,230	550	8,780	3,121	11,901	6,414	5,146	11,560	14,681	23,461
Low	6,873	450	7,323	2,065	9,388	3,752	2,267	6,019	8,084	15,407

Source: S. DellaPergola, The Hebrew University of Jerusalem.

https://www.researchgate.net/publication/268030623_Demographic_Trends_in_Israel_and_Palestine_Prospect_and_Policy_Implications/figures?lo=1

Izrael - belpolitika

- Államalapítás – askenázi (európai) zsidók
- „kétpári” váltógazdaság – Likud és a Munkapárt
- Koalíciós kormányok kora - erőteljes jobbratolódás
- Konzervatív vallásos pártok/telepések egyre nagyobb szerepe
  - 144 „telep” mintegy félmillió telepessel + Kelet-Jeruzsálemben 220,000
- Kormányváltások/választások sora – 2018-2022 között 5 választás – utolsó 2022. november
  - Az új kormányban palesztin-ellenes erők – támogatják a telepések földfoglalását, nem akarnak pal államot
- Tüntetések a tervezett alkotmánymódosítás miatt: a Legfelsőbb Bíróság hatáskörének korlátozása miatt (a parlament elfogadhat törvényeket akkor is, ha a LB törvénytelennek minősíti + bírák kinevezése)
  - Izraeli elvándorlás?

Mi történt most?

- [2021. Jeruzsálem – incidensek > végül a Hamász is rakétákat lő ki > Egypt közvetít – az első alkalom, h mind a 4 pal közösség együtt lépett fel]
- 2023. okt.7. (dupla évforduló) – a Hamász rakétákat lőtt ki Izraelre
  - 1400 izraeli áldozat, főleg civilek
  - Határáttörés – VÁRATLAN > SOKK
- Izraeli válaszcsapások + Gáza hermetikus lezárása
  - DE az Ahli kórház! > megváltozik a dinamika
- Kiterjedhet-e a konfliktus?
- Regionális szereplők (Egypt + Jordan; Türkiye, Irán) – mi lesz az Ábrahám-megállapodásokkal?
- Globális szereplők (USA, RU, CHIN, EU)

Akkor?

- Két államos megoldás?
  - Nincs terület
- Egy állam?
  - DE ellentétes a nemzetközi joggal = NEM ISMERJÜK el, h fegyverrel lehet területet szerezni (és a Krím? És most Ukrajna ... ?)
  - Mintegy 18 milliós összlakosság, ebből kb. 6-7 milliónak nincs jogi státusza
- Van-e olyan szereplő, amely hitelesen felléphet?
- Mi lesz a vége? Status quo ante – sokkal rosszabb nemzetközi megítéléssel > befagyott konfliktus